

АГЕНТИИ ИННОВАТСИЯ ВА ТЕХНОЛОГИЯҶОИ РАҚАМИИ
НАЗДИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
AGENCY OF INNOVATION AND DIGITAL TECHNOLOGIES
UNDER THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF TAJIKISTAN
ДОНИШГОҶИ ИННОВАТСИЯ ВА ТЕХНОЛОГИЯҶОИ
РАҚАМИИ ТОҶИКИСТОН
TAJIKISTAN UNIVERSITY OF INNOVATION AND
DIGITAL TECHNOLOGIES

ҚИСМИ 2

ТАТБИҚИ НИЗОМИ
РАҚАМӢ ДАР СОҶАИ МАОРИФ:
НАВОВАРӢ ВА ЗЕҲНИ СУНӢӢ
IMPLEMENTATION OF
DIGITAL SYSTEMS IN EDUCATION:
INNOVATION AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE
23-24.04.2026

МАВОДИ

Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ

MATERIALS

for the International Scientific and Practical Conference

МАВОДИ

Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзуи
**«Татбиқи низоми рақамӣ дар соҳаи маориф: навоарӣ ва зеҳни
сунъӣ»**, дар ҳошияи эълон шудани Солҳои 2025-2030 ҳамчун “Солҳои
рушди иқтисоди рақамӣ ва инноватсия” дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва
20 солаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва дақиқ
барои солҳои 2020-2040 **(23-24 апрели соли 2026)**

MATERIALS

for the International Scientific and Practical Conference
on the topic: “Implementation of Digital Systems in Education: Innovation
and Artificial Intelligence”, dedicated to the announcement of 2025–2030
as the “Years of Development of the Digital Economy and Innovation” in
the Republic of Tajikistan, and the 20th anniversary of the study and
development of natural, exact, and mathematical sciences for 2020–2040
(23–24 April 2026)

УДК: 37:004:330.3
ББК: 74.04+65.050.9

ЗЕРИ НАЗАРИ:

Саъдуллозода Шаҳриёр Саъдулло, номзади илмҳои техники, дотсент - ректори
Донишгоҳи инноватсия ва технологияҳои рақамии Тоҷикистон

МУРАТТИБОН

Исозода С.Қ., Ҳақимов И., Орифзода О.О., Абдуллозода Ҳ., Музафарова Ш., Шеравганзода З.Ш.

ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ:

1. Исозода С.Қ. – муовини ректор оид ба илм ва рушди рақамӣ, н.и.т, дотсент;
2. Орифзода О.О.-сардори раёсати илм ва инноватсия, н.и.п.;
3. Абдуллозода Ҳ.А.-мудири Маркази байналмилалӣ ва идоракунии лоиҳаҳо;
4. Назарзода П.С.-профессори кафедраи ҳуқуқ ва фанҳои гуманитарӣ;
5. Кучаров М.С. – мудири кафедраи технологияҳои истеҳсоли, н.и.т, дотсент;
6. Асоев Б.Х. – декани факултети иктисоди рақамӣ ва молия;
7. **Аҳмедзода З.П.-дегани факултети технологияҳои компютерӣ ва амнияти киберӣ, н.и.п.;**
8. Шарипов Б.Р. – ив. дотсенти кафедраи технологияҳои барномасозӣ ва зеҳни сунъӣ;
9. Қурбонзода Б.Д. – н.и.т, дотсенти кафедраи технологияҳои истеҳсоли;

Маводи Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Татбиқи низоми рақамӣ дар соҳаи маориф: навоарӣ ва зеҳни сунъӣ», дар ҳошияи амалишавии ҳадафҳои стратегии мамлакат ва 20 солаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, риёзӣ ва дақиқ барои солҳои 2020-2040, ки 23-24 апрели соли 2026 дар Донишгоҳ баргузор гардид, фарогири проблемҳои имрӯзаи Тоҷикистон ва ҷаҳон мебошад.

Мураттибон ва ҳайати таҳриргарон маводҳои ба самти конференсия мувофиқро вобаста ба талаботҳои муқарраргардида дар маҷмӯа ба чоп тавсия намудаанд, лекин, баъзан фикр ва хулосаҳои дар маҷмӯа омада ба масъалаҳои конференсия мувофиқ наомаданаш мумкин аст. Аз ин лиҳоз, саҳеҳияти муҳтавои илмӣ, мазмун, далел ва дигар нобаробарӣҳои мавод ба зимаи муаллифони мақолаҳо гузошта мешавад.

Ҳайати тадорукот

The International Scientific and Practical Conference on the topic «Implementation of Digital Systems in Education: Innovation and Artificial Intelligence», held within the framework of the implementation of the Tajikistan Strategic goals and the program of «20-year for the Study and Development of Natural Sciences, Mathematics, and Exact Sciences for 2020–2040 years», which took place on April 23–24, 2026, at the University, covers the current actual issues for Tajikistan and the world at all.

The compilers and editorial board have recommended for publication those materials that correspond to the conference themes and meet the established requirements. However, in some cases, the opinions and conclusions presented in the collection may not fully align with the conference topics. Therefore, the accuracy of the scientific content, substance, evidence, and any other inconsistencies in the materials remains the responsibility of the authors of the articles.

Organizing Committee

© Донишгоҳи инноватсия ва технологияҳои рақамии Тоҷикистон, 2026

© Tajikistan University of Innovation and Digital Technologies, 2026

САРСУХАН

Дар шароити ҷаҳони муосир, ки бо суръати бесобиқаи рушди технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ тавсиф мешавад, гузариш ба иқтисоди рақамӣ ва татбиқи васеи навоариҳо ба яке аз омилҳои калидии пешрафти давлатҳо табдил ёфтааст. Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ҳамчун як кишвари рӯ ба рушд, дар самти бунёди ҷомеаи иттилоотӣ ва рақамикунони соҳаҳои гуногуни ҳаёти ҷамъиятӣ, аз ҷумла соҳаи маориф, қадамҳои устувор мегузорад. Дар ин замина, эълон гардидани солҳои 2025-2030 ҳамчун «Солҳои рушди иқтисоди рақамӣ ва инноватсия» аҳамияти махсус дошта, ҳамчун заминаи муҳим барои таҳкими иқтисодии илмӣ, технологӣ ва зеҳнии кишвар хизмат мекунад.

Маориф ҳамчун яке аз соҳаҳои афзалиятноки сиёсати давлатӣ, дар меҳвари ин раванд қарор дорад. Татбиқи низоми рақамӣ дар соҳаи маориф на танҳо ба баланд бардоштани сифати таълим мусоидат менамояд, балки имкониятҳои навро барои дастрасии васеъ ба дониш, рушди малакаҳои рақамӣ ва оmodасозии мутахассисони рақобатпазир фароҳам меорад. Имрӯз, истифодаи технологияҳои муосир, аз ҷумла зеҳни сунъӣ, таҳлилҳои додаҳои калон (Big Data), платформаҳои таълимии электронӣ ва омӯзиши фосилавӣ, ба як ҷузъи ҷудонашавандаи низоми таълим табдил ёфта истодааст.

Дар баробари ин, татбиқи самараноки низоми рақамӣ дар соҳаи маориф талаб мекунад, ки масъалаҳои муҳими методологӣ, техникӣ ва кадрӣ ҳамаҷониба баррасӣ ва ҳаллу фасл карда шаванд. Оmodасозии омӯзгорони дорои салоҳияти рақамӣ, таҳияи барномаҳои таълимии мутобиқ ба талаботи замон, рушди инфрасохтори рақамӣ ва таъмини амнияти иттилоотӣ аз ҷумлаи масъалаҳои муҳиме мебошанд, ки диққати махсусро тақозо менамоянд. Ҳамзамон, истифодаи зеҳни сунъӣ дар раванди таълим метавонад ба инфиродӣ гардонидани омӯзиш, арзёбии дақиқи дониш ва пешгӯии натиҷаҳои таълим мусоидат намояд.

Конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Татбиқи низоми рақамӣ дар соҳаи маориф: навоарӣ ва зеҳни сунъӣ», ки рӯзҳои 23-24 апрели соли 2026 дар Донишгоҳи инноватсия ва технологияҳои рақамии Тоҷикистон баргузор гардид, ба баррасии васеи ин масъалаҳои мубрам бахшида шудааст. Ҳадафи асосии конференсияи мазкур ин фароҳам овардани майдони муколамаи илмӣ байни муҳаққиқон, омӯзгорон, мутахассисони соҳаи технологияҳои рақамӣ мебошад, ки таҷриба, дониш ва дастовардҳои навтарин дар самти рақамикунони соҳаи маориф мавриди таҳлилу баррасӣ қарор ёбанд.

Дар доираи конференсия масъалаҳои гуногун, аз ҷумла роҳҳои татбиқи технологияҳои рақамӣ дар муассасаҳои таълимӣ, истифодаи зеҳни сунъӣ дар раванди таълим ва идоракунӣ, таҳияи захираҳои электронии таълимӣ, рушди саводнокии рақамӣ ва оmodасозии кадрҳои рақобатпазир мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Иштироки олимону муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ ба баланд бардоштани сатҳи муҳокимаҳо ва пешниҳоди роҳҳои инноватсионӣ мусоидат хоҳад кард.

Итминон дорем, ки натиҷаҳои ин конференсия барои таҳкими ҳамкориҳои байналмилалӣ, рушди илму маориф ва татбиқи самараноки технологияҳои рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳми арзанда хоҳанд гузошт. Инчунин, пешниҳодҳо ва тавсияҳои манзуршуда метавонанд ҳамчун замина барои таҳияи сиёсати минбаъдаи давлатӣ дар соҳаи маориф ва рушди иқтисоди рақамӣ хизмат намоянд.

Мақолаҳои дар маҷмӯа овардашуда, пурра ба самти кори бахшҳои конференсия мувофиқат карда, умед ба он мебандем, ки дар рушди илм ва андешаҳои нав, татбиқи технологияҳои пешрафта ва баланд бардоштани сатҳи таълиму тарбия мусоидат менамояд. Ҳамзамон, барои расидан ба ҳадафҳои стратегии кишвар дар самти бунёди ҷомеаи рақамӣ заминаи устувор фароҳам хоҳад сохт.

**Ректори Донишгоҳи инноватсия
ва технологияҳои рақамии Тоҷикистон,
Шаҳриёр Саъдуллозода**

INTRODUCTION

The transition to a digital economy and implementation of innovations in economy have become as the key factors of development of countries in the modern world, where computer technologies develop by the unprecedented speed. The Republic of Tajikistan, as a developing country, is also taking steady steps toward building of a modern society, digitizing various sectors of public life, including education. In this regard, the declaration of 2025-2030 as the «Years of Digital Economy and Innovation» has the special significance and serves as an important foundation for strengthening the country's scientific, technological, and intellectual potential.

Education, as one of the priority sectors of state policy, lies at the main line of this process. The implementation of digital systems in education contributes on improvement the quality of education, creates new opportunities for wider access to knowledge, develops the digital skills and plays the main role on preparation of required specialists. Nowadays, the use of modern technologies, especially AI, Big Data analytics, e-learning platforms, and distance education become as the main part of the educational system.

At the same time, the effective implementation of digital systems in education requires comprehensive analyze and solution of important methodological, technical, and personnel issues. The training of teachers with digital competencies, the development of curricula aligned with modern requirements, the advancement of digital infrastructure, and information security are the key issues and require the special attention. Moreover, the use of AI in education process can contribute to personalization of education, accurate knowledge assessment and forecast the learning outcomes.

The International Scientific and Practical Conference on the topic «Implementation of Digital Systems in Education: Innovation and Artificial Intelligence», held on April 23-24, 2026 at the Tajikistan University of Innovation and Digital Technologies, was dedicated to a comprehensive discussion of these actual issues. The main objective of the conference was to create a platform for scientific dialogue among researchers, educators, and specialists in digital technologies, where the latest experiences, knowledge, and achievements in the digitization of education could be analyzed and discussed.

The various issues including: the ways of implementation of digital technologies in educational institutions, the use of AI in teaching and management processes, development of digital educational resources, enhancement of digital literacy, and the training of competitive personnel were analyzed in the conference. The participation of domestic and foreign scientists and researchers contributed to enhancing the level of discussions and proposing innovative solutions.

We are confident that the outcomes of this conference will make a valuable contribution to strengthening international cooperation, enhancement of science and education impact, and effective implementation of digital technologies in the Republic of Tajikistan. Furthermore, the proposals and recommendations presented can serve as a basis for shaping future state policy in the field of education and the development of the digital economy.

The articles included in this collection fully correspond to the thematic of the conference sections, and we hope that they will contribute to the development of science and new ideas, implementation of the modern technologies, and enhancement of the quality of education. Also, they will provide a solid foundation for achieving the country's strategic goals in building a digital society.

**Rector of the Tajikistan University of
Innovation and Digital Technologies,
Shahriyor Sadullozoda**